

**АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**

1527 София, ул. Тракия №15, ет.1.
тел./факс: (02) 963 37 52, 963 37 56
e-mail: bica@bica-bg.org
www.bica-bg.org

Изх. № 292/04.07.2018 г.

**ДО
Д-Р ХАСАН АДЕМОВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ТРУДА,
СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА
ПОЛИТИКА ПРИ 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

УВАЖАЕМИ Д-Р АДЕМОВ,

Във връзка с обсъждането на Законопроект за изменение и допълнение на Закона за интеграция на хората с увреждания, № 854-01-59, внесен от Светлана Ангелова и група народни представители на 29.06.2018 г., изразяваме следното

СТАНОВИЩЕ

Предложеният Законопроект за изменение и допълнение на Закона за интеграция на хората с увреждания разрешава последицата от Решение на ВАС, което отменя текстове в Правилника за прилагане на ЗИХУ. Същевременно предлаганите промени предвиждат само и единствено преместване на текстове от ППЗИХУ в ЗИХУ, което е основата на съдебното решение. Последното обаче е аргументирано с нарушения на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, които предложените промени не преодоляват.

Същевременно са налице редица законодателни инициативи в сферата на уврежданията, които са откъслечни и не гарантират подкрепа за хората с увреждания, нито правото им да участват в живота на избраните от тях общности.

В тази връзка имаме следното предложение, което може да създаде предпоставки за по-трайни и дългосрочни промени:

1. Тъй като има яростна съпротива срещу премахването на ТЕЛК-а и неговите решения като ключ към всички публични системи, добре е да се формира **алтернативна пътека** за социално включване на хората с увреждания **въз основа на индивидуална оценка на потребностите**. Със ЗИД на ЗИХУ може да се въведе възможност за избор на хората.
 - 1.1. Лицата с увреждания, които искат да ползват сегашните придобивки на основание на ТЕЛК, продължават да ги ползват на минималните равнища, които са регламентирани в КСО, ЗИХУ и ППЗИХУ.

1.2. На лицата с увреждания, които искат да минат на индивидуална оценка на потребностите, се дава такава възможност, но подписват декларация за отказ от придобивките по КСО (социална инвалидна пенсия и чужда помощ) и ЗИХУ (месечна добавка за интеграция, адаптация на жилище и/или автомобил, до 10 часа на година за придружител) в сегашния им вид.

1.3. Индивидуалната оценка на потребностите се прави с цел подкрепа на лицето с увреждане за неговото социално включване, измерено чрез поддържане на собствено домакинство, образователна или трудова активност (ходи на училище, в университет или на работа), участие в граждански инициативи или благотворителни каузи (полагане на доброволен труд) и пр.

1.4. Индивидуалната оценка на потребностите обхваща:

- Преценка на доходите на лицето и предоставяне на месечна издръжка поради увреждане, когато лицето не работи и няма трудови доходи. Тази издръжка следва да замени социалната пенсия по инвалидност, а размерът ѝ трябва да осигурява достойно (не богато, още по-малко луксозно) преживяване в рамките на календарния месец. Стойността на месечната издръжка поради увреждане следва да бъде определена на ниво 1,3 – 1,5 от размера на линията на бедност.
- Месечната издръжка поради увреждане се спира от месеца, следващ този, в който лицето има подписан договор за работа (трудова или гражданска).
- Оценка на нуждата от лична помощ под формата на финансов ресурс за наемане на асистенти на пазара на труда и задължително извън роднинския кръг, както и на администратор, който да се грижи за формалностите по трудовото законодателство и отчетността.
- Достъп до специализирани социални услуги – медицинска рехабилитация, образователни или квалификационни курсове, психологическо консултиране и пр.
- Преценка за необходимите медицински изделия и технически помощни средства – ниско- и високо технологични, които гарантират по-голяма самостоятелност и възможност за социално включване с остойностяване на адаптацията.
- Проектиране на достъпност в жилището на лицето с увреждане, когато такава е необходима, или в моторното превозно средство, когато има такава, с остойностяване на адаптацията.

1.5. При промяна в обстоятелствата лицето с увреждане е задължено да заяви незабавно това пред отговорната институция, като в този случай се извършва нова оценка на потребностите.

2. Създават се областни дирекции на Агенцията за хората с увреждания, в които се формират екипи за индивидуална оценка на потребностите.

3. Въвеждането на тази промяна може да бъде поставено със срок от 01.01.2019 година. В този период следва да бъдат подготвени:

- Методика за индивидуална оценка на потребностите – от МТСП. Методиката се приема с постановление на МС.
 - Експертите за извършване на оценката – договор между МТСП и доставчик на образователни услуги, университет или организация с доказан опит от страна членка на ЕС;
 - Структурата на областните дирекции на Агенцията за хората с увреждания, в която да бъдат назначени обучените експерти, материалната база и останалите предпоставки за започване на ефективна работа.
4. В републиканския бюджет за 2019 година може да бъде заложена сума от **15 млн. лв.** за тази „алтернативна пътека“, а стриктното документиране и анализ на изпълнението ще покаже каква е нейната ефективност и ефикасност. Ако броят на кандидатите и техните потребности надвишат 10 млн. лв., ще се формира списък от чакащи – доста разпространена, макар и не похвална, практика в много европейски страни.

Направеното предложение решава по-комплексно проблема, проявен след решението на ВАС за отмяна на определени текстове в ППЗИХУ. Освен това по предложениия начин се създава база за реална оценка на бъдещи разходи и се прехвърля към радикална реформа, каквато безспорно е необходима за прилагането на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.

С УВАЖЕНИЕ,

ВАСИЛ ВЕЛЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА
АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

